

En geting

TILL HÖSTENS REGNBÅGSFISKE

Under hösten är regnbågen i fin form. Den dyker upp mer strandnära i sjöarna och dieten kan se anorlunda ut än under vår och sommar. Bland annat kan det löna sig att lura den till hugg med en havererad geting. Johan Klingberg ger dig en variant av en imitation som är känd sedan 1400-talet.

Text och foto: Johan Klingberg

Höst på Hökensås, försiktigt smyger vi utefter Lilla Havsjöns brantsida och spanar efter avslöjande vak. En stark vind gör sökandet svårt och eventuella vak eller vågrörelse blir knappt märkbara i den vindbrutna ytan. Ett stycke längre fram skjuter den klassiska "Smitska udden" ut i sjön och skärmar av den ännu populärare "Stockaviken". Inne i viken kommer inte vinden åt och ytan ligger därför helt spegelblank. En blank yta har två sidor, vaken är enkla att se, men fisken blir skygg och lättskrämmd. Ute i viken bryts vattenytan av ett ljudligt vak som strax därefter följs av ytterligare två.

Vi sätter oss ner för att vänta, för att iaktta och om möjligt se vad det är som fisken äter. Svaret kommer direkt, någon meter ut ligger tre halvdöda getingar och guppar i ytan. Tommy gör sig beredd att möta nästa vak med en nybunden foamgeting. Fisken går upp en, två och tre gånger före imitationen vackert placeras en knapp meter ifrån där fisken senast varit uppe. Sekunden efter att flugan landat, försvinner den ner i ett försiktigt vak.

Hundra meter rusning

Vanan trogen väntar Tommy ut de två evighetslånga sekunderna för ett mothugg. Direkt efter krokning piskas ytan vit av en bred stjärtfena som strax därefter sätter fart utåt, bort ifrån all fara och allt obehag. På ett ögonblick har fisken rusat ut med gott och väl hundra meter backing. Härefter följer en seglivad dragkamp, där varje invevad meter känns som en triumf. Efter ytterligare ett par kittlande långrusningar flyter fisken till slut upp och ligger orörligt i vattenytan. Då den håvas, kort därpå, är den redan död.

Både jag och Tommy är helt färdiga, men samtidigt lyriska över kampen och av regnbågens höga kvalitet. Det är sällan som jag väljer att beskriva en fiskfight så här ingående, där säkert många läsare ges en känsla av överdrift. Men jag garanterar, det är så här som en höstbåge i god kondition uppträder, överdrivet, ursinnig och överklig där utgången på förhand aldrig går att förutse.

Landinsekter viktigare på hösten

Under hösten då de flesta sländarter kläckt över spelar landinsekterna en allt större roll som föda för regnbågen. Fastän getingarna finns under större delen av sommaren så blir de mer åtkomliga för fisken efter årets första frostnätter. Köldstela och betydligt sämre flygare än annars så orkar de ibland inte slutföra en flygning utan måste gå ner för att vila. Ibland sker så även över en sjö, där de blir liggandes kvar utan att orka lyfta. De regnbågar som acklimatiserats till ett liv i sjön blir snabbt varse och kan i vissa fall helt specialisera sig på kraschade getingar.

Ibland händer det att getingarna mer eller mindre störtar ner i vattenytan med ett plask. Jagande regnbåge vet vad ljudet betyder och kan i vissa fall lokalisera nedslaget ifrån

flera meters håll. Ett knep är därför att kasta ut den egna imitationen så att den träffar vattenytan med en hård snärt. Är det en jagande "getingspecialist" i närheten så är chansen stor att den lockas av ljudet ifrån flugans nedslag.

En imitation med tradition

Getingimitationer har använts av flugfiskare sedan det moderna flugfiskets begynnelse. I Dame Juliana Berners omtalade avhandling från 1496 "A Treatyse Of Fysshynge wyth an Angle" omnämns en fluga som kallas "The Wasp flye". Härefter beskrivs getingimitationer sporadiskt av flera fiskeboksförfattare ända fram i våra dagar.

I mitt tycke skall en bra getingimitation innehålla tre ingredienser; rätt form, storlek och tyngd. En geting ligger inte på ytan utan ett stycke ner i ytfilmen, därför är det viktigt att den inte binds allt för lätt. Foamgetingen som presenteras i detta nummer av Svenskt Fiske uppfyller alla de krav som bör ställas på en bra getingimitation, dessutom är den rolig och utmanande att binda.

Gummibenen

Gummibenen har framför allt använts till stora nymfer sedan många år. Anledningen beror på att gummibenen rör sig mycket naturtroget i vattnet då flugan fiskas hem på rätt sätt. Men gummibenen används även till stora torrflugor. Då flugan sätts i rörelse så fjädrar benen och rör sig livfullt i ytan. Vanligast har runt tunt så kallat "kallsonggummiband" använts. I dag finns gummibenen att köpa i många olika storlekar och färger. Till torrflugorna rekommenderas ett tunt gummiband som inte tynger ner flugan alltför mycket. Antingen kan Du själv hitta gummibenen genom att plocka ut gummitrådar ifrån en resår eller vissa härband. Om Du inte hittar annat än vitt gummiband så kan Du enkelt färga dem med en vattenfast tuschpenna. Naturligtvis går det även att köpa gummibenen som flugbindningsmaterial i form av "rubber legs". Priset varierar från 25- 60 kronor för en förpackning.

Miragefilm

Mirage säljer bland annat två typer av glansig slät "flashfilm", dels som tunna remsor och dels som ett helt ark. Remsorna passar bäst till stora streamervingar, medan arket är mer allround och går att använda till lite av varje. Filmen reflekterar ljus på ett i mitt tycke lagom vis. Annars kan en del liknande material vara väl glansiga och skimra "skrämmande" bra. Miragefilmen som ark säljs endast i färgen opal och kan skimra både i rosa och blått beroende på ifrån vilken vinkel ljuset faller. Arket är enkelt att använda och passar bäst till större flugor som getingar eller stora flygmyror. Genom att först vika filmen dubbel och sedan klippa ut vingen så får man två symmetriska, spegelvända vingar. Om man vill göra flugan extra naturtrogen går det dessutom bra att måla dit vingarnas vener med en vattenfast tuschpenna. Kostnaden för ett ark Miragefilm ligger på ca 45 kronor.

Foamgetingen

FAKTA OM GETINGAR

I Sverige finns det omkring femton olika getingararter i varierande storlekar ifrån 10 – 35 mm. Getingarna bygger ettåriga samhällen som grundas av en drottning. Under sensommaren kommer nya hannar och drottningar fram. Efter parning dör hannarna medan drottningarna övervintrar för att under kommande vår bilda nya samhällen. För fiskaren har getingen spelat en viktig roll som bete eller imitation sedan lång tid tillbaks. Bland annat metades det med getinglarver eftersom öringen under vissa tider föredrog dessa framför vanlig maggot. Från Dame Juliana Berners The Waspe flye har getingar imiterats av flugfiskare fram tills i dag. Att getingen är populär syns inte minst på alla olika imitationer som utvecklats genom åren bland annat gjorda av hjorthår, chenille eller balsaträ.

"Foamgetingen"

Krok:	Lätt torrflugekrok.
Tråd:	Svart
Kropp:	Gul 3mm vanlig foam klippt som en droppe.
Thorax:	Fly- Rite, svart eller mörkbrun.
Thoraxrygg:	Svart 3mm vanlig foam.
Vinge:	Mirage film, ark.
Ben:	Gummiben, svartmålade med vatten fast tusch

Fäst in en ca 3-4 mm bred foamremsa strax bakom krokögat.

Klipp till och forma den gula foamremsa som en roddbåt. Fäst den därefter som en bakkropp med sin spetsiga ända pekandes bakåt.

Fixera vingarna på plats ungefär vid mitten av krokskaflet så att de täcker över en del av bakkroppen.

Dubba ett tunt lager dubbing direkt på bindtråden.

Linda dubbingen till en jämn framkropp hela vägen fram till krokögat.

Fäst fast två gummiben på var sida av krokskaflet precis bakom den svarta foamremsan.

Linda bak bindtråden till bakkroppens början och vik därefter bak den svarta foamremsan över hela framkroppen. Fäst fast remsan vid framkroppens bakkant och avsluta med att göra några halvslag på samma ställe.

Klipp bort överflödig foam och trimma benen till "lagom" längd. Om man vill göra flugan mer naturtrogen går det att måla dit getingens svarta teckning direkt på den gula bakkroppen med hjälp av en vattenfast tuschpenna.

